

Malajim mdaberet!

respondenta „Chwili“)

z audycjami w piątek wieczór. W tym tygodniu nadany zostanie od-
o znaczeniu soboty oraz płyty
ofonowe. Żaden bowiem z człon-
orkiestry nie może w piątek wie-

dzono również
gadankę o s
ze wskazanie
dzień rocznic
nia.

מאת כתבנו בפלשתינה

ירושלים (מאת כתבו של "כווילה" בפלשתינה), 2 באפריל

תחיית השפה העברית היא אחד הנסים הגדולים ביותר של המאה הנוכחית. שפת הנביאים אשר אבך-של-דורות כיסה עליה קמה לתחייה והיתה לשפת-דיבור יום-יומית. כל סוגי התרבויות המלאכותיות על אדמת ניכר לא הניבו תוצאות רצויות. שפת התנ"ך קמה לתחייה רק בסביבתה הטבעית, בארץ ישראל הנבנית.

היום אנו חוגגים את אחד החגים הגדולים ביותר — חג ב"ח" רבתי: השפה העברית הצטרפה למשפחת שפות הרדי העולמיות. לא עוד אורחת על גלי האתר העולמיים, כי אם חברה שוות-זכויות. זהו אירוע שמעטים דומים לו בתולדות האנושות. אחר 2000 שנה עם חזור אל עצמו. הדרך אל המולדת והדרך במולדת עצמה אינן סוגות בשושנים. השפה הנשכחת, שפה שהיחס אליה בכל מקום היה כאל מוצג מוזיאלי — מתנערת לתחייה. מדברים בה עתה בני אדם בבית וברחוב; היא נהיית שפה רשמית, היא נשמעת על גלי האתר.

כאשר הכריז הקריין בפעם הראשונה קבל-עולם "ירושלים מדברת" עבר רטט בגווים של המאזינים. גם הקריין עצמו לא היה פחות נרגש. אולי לא כל אחד מסוגל עדיין להבין את מלאו משמעותן של שתי המלים הללו עבורנו, עבורנו שרק אתמול היינו אנשים ללא מחר. אנשים הצטופפו ברחובות ירושלים, תל אביב וחיפה. מצור הוטל על חנויות המוכרות מכשירי רדיו. זקנים ונערים היטו אזניהם לעבר הרמקולים שהביאו להם מלה עברית חיה.

"לאחינו בציון ולמאזין העברי כאשר הוא שם — השלום והברכה," כך פתח את נאומו חבר ועדת התכניות של הרדיו וחבר הנהלת הוועד הלאומי ד"ר קצנלסון. הוא דיבר על מטרותיו ותפקידיו של הרדיו הארץ ישראלי (הפלשתינאי) והביע תקוותו כי "הגל העברי יהיה לא רק הקול הנושא את תרבות ישראל הנשכחת, אלא גם הקול המבשר את רעיון הגאולה והשלום לארץ כולה." לא היה גבול להתרגשות. זקנים בירכו בקול רם "שהחיינו וקיימנו ליום הזה." בני נוער קיבלו במחויאות כפיים ובקריאות הידד כל מלה עברית שבקעה מן הרמקול.

קולה של התחנה הארץ ישראלית לא יגיע לפי שעה אל כל קצווי תבל. ישמעו אותו לפי שעה רק באזור הים התיכון, שכן גם תחנה אנגלית משרדרת באותה עת בגל חזק יותר. אך יש יסוד לתקווה כי בעתיד הלא רחוק יגדל כוח השידור של התחנה הנוכחית ובנוסף על כך תוקם גם

שמו של ד"ר יהושע רוטנשטריך, שנפטר ביום כ"א באדר תשמ"ח (10 במרס 1988), הלך לפניו כמשפטן מן השורה הראשונה בישראל. הוא היה ידוע ברבים גם כנשיא מועצת העתונות וכיועצם המשפטי של המוסדות העיתונאיים בארץ.

פחות ידועה היא העובדה, שרוטנשטריך היה בשנות העשרים והשלושים "עתונאי מן השורה". הוא התחיל לכתב במקומון של עיר הולדתו בגליציה, ותוך כדי לימודי המשפטים השתלם גם במכון הגבוה ללימודי עיתונאות בלבוב ואחר עלותו ארצה שימש במשך כמה שנים כתבם בארץ של שלושה עתונים יהודיים בשפה הפולנית בפולין: "כווילה" בלבוב, "נובי דזינניק" בקרקוב ו"נאש פשגלונד" בווארשה. הוא דיווח מארץ-ישראל על אירועים שוטפים וכתב מאמרי פרשנות בנושאים פוליטיים, כמו גם רשימות על הצגות תיאטרון וספרים חדשים. מדי פעם, כשנסע לאירופה, כתב משם לעתוניו על עניינים יהודיים. בשנות מאורעות הדמים (1936-1939) כתב רוטנשטריך לעתים קרובות על פיגועים והתקלויות שיזמו הערבים, ולא מעט מדיווחי מזכירים את ימינו אלו...

ד"ר דוד לאזר, לימים עורך ב"מעריב", שהיה עורך ה"נובי דזינניק", כתב לרוטנשטריך שמאמרו הפוליטיים הם הטובים ביותר בעתונות היהודית בפולין.

בעזבונו של ד"ר רוטנשטריך נמצאות מאות מכתבותיו ומאמרו מתקופת פעילותו העיתונאית, ובעמודים אלה מובא אחד מהם, מהעתון "כווילה" מ-9 באפריל 1936. הוא עוסק בנושא תקשורתי שעמד אז בראש החדשות: פתיחת תחנת השידור של ממשלת המנדט — "קול ירושלים".

Hallo, Hallo, Jeru

(Od palestyńskiego

JEROZOLIMA, 2 kwietnia. Słyszą ją tylko kraje śródziemno-
skie, gdyż silniejsza od niej stacja
Odrodzenie języka hebrajskiego jest jednym z największych cudów
gielska pracuje na tej samej fali. Ist-
ostatego wieku. Język proroków, po-
je jednak nadzieja, że już wkrótce
kręty natyna wieków odżył i stał się kilowatów naszej stacji. Ulepnia

תחנה בגלים קצרים שתאפשר קליטה על ידי המוני העם היהודי בעולם.
ברמאללה, מרחק ששה קילומטרים מירושלים, על גבעה רמה
מתנוסט תורן האנטנה של התחנה הירושלמית. אחר הודעה קצרה
הנציב העליון נאום פתיחה חגיגי אשר תורגם לערבית ולעברית. הוקרא
גם מברק ברכה של שירות השידור הבריטי. התכנית העברית נפתחה
בשירתו של הזמר ויטוריו ויינברג ובפרקי קריאה מפי חנה רובינה.
קונצרט הערב של מוסיקה אירופית שכלל גם שתי יצירות של מלחינים
ארץ ישראלים זכה להצלחה עצומה.

מנהלה של המחלקה העברית של הרדיו הוא אליעזר לוברני, ארץ
ישראלי שחונך בגרמניה. בראש המחלקה למוסיקה של הרדיו
(למוסיקה אירופית וארץ ישראלית) עומד ד"ר קראל סלומון, ראש
המחלקה למוסיקה של האוניברסיטה העברית.

לא היתה זו מלאכה קלה להרכיב תכנית אשר תספק את כל הדרישות
והטעמים של כל הלקי האוכלוסיה. התכנית מחולקת לשלושה חלקים —
עברית, ערבית ואנגלית. כל חלק ותכניותיו כמלל, צליל ובידור. מוסיקה
אירופית משודרת על חשבון המחלקה העברית והאנגלית. בתכנית
העברית הראשונה הרצה זלמן שניאור על ביאליק, שודר קונצרט של
מוסיקה יהודית מיצירותיו של המלחין אנגל, הרצאה של ד"ר ארתור
רופין וכן שודרו שירים עבריים מאת מלחינים ארץ ישראלים. בנוסף לכך
משודרת התחנה הירושלמית תכניות של רדיו לונדון, מוסיקה מעל גבי
תקליטים ועוד. פעמיים בשבוע משודרת פינה מיוחדת לילדים. בעיה
מיוחדת במינה צצה בגלל שידורים בלילות שבת. השבוע תשודר שיחה
על משמעות השבת ומוסיקה מעל גבי תקליטים, שהרי איש מחברי
התזמורת אינו רשאי לנגן בערב שבת. הנהלת התחנה ויתרה על התכנית
לשדר שידורי תפילות בגלל ריבוי הכיתות הדתיות בארץ הקודש. מספרן
כה רב שאילו נתגשמה התכנית לא היה נשאר מקום לכל שידור אחר.
בתכנית העברית גם הונהג חידוש: שיחה מענייני דיומא וכן תאריכון
המאזכר ימי חג ומועד לאומיים ודתיים.

תחנת השידור העברית הראשונה והיחידה בעולם החלה את עבודתה
בסימן של אחדות מלאה ולא רחוק היום שבו יהודי העולם כולו יוכלו
לשאוב ממנה עידוד ונחת.

מגר. אוזיאש (יהושע) רוטנשטרייך

O. ROTENSTREICH LL. M.
JOURNALIST

CEWIK-LWOW
NOWY DZIENNIK-KRAKOW

יהושע רוטנשטרייך בצעירותו, ככתב של עתונים יהודים בשפה הפולנית. למעלה: "הלו
הלו, ירושלים מדברת", הכתבה ב"נווילה" ב־9 באפריל 1936